

بی اختیاری ادرار فشاری: مقایسه‌ای بین نتایج روش‌های جراحی کولپوسوپانسیون برج و نوار ترانسواژینال

کرامت دهقانی^۱، فریده فروغیان^۲، محمد دیلمقانی زاده^۳

^۱ استادیار، اورولوزیست، بیمارستان امیرالمؤمنین، بخش اورولوزی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم پزشکی تهران

^۲ متخصص زنان، تهران، بیمارستان لاله، بخش زنان

^۳ استادیار، مرکز تحقیقات علوم پزشکی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم پزشکی تهران

چکیده

سابقه و هدف: روش‌های جراحی متعددی برای ترمیم بی اختیاری ادرار فشاری در زنان به وجود آمده‌اند. این مطالعه به منظور مقایسه کارآیی دو روش متدالول کولپوسوپانسیون برج و نوار ترانسواژینال انجام گرفت.

روش بررسی: در این تجربی-کاربردی از سال ۱۳۹۱ تا ۱۳۹۲ زن مبتلا به بی اختیاری ادرار فشاری تحت عمل‌های جراحی کولپوسوپانسیون برج (۱۵۷ بیمار) و یا نوار ترانسواژینال (۱۲۶ بیمار) قرار گرفتند. نتایج روش‌های جراحی ۶ و ۱۲ ماه پس از جراحی ارزیابی شدند. دویست و شصت و دو بیمار دچار سیستوسل نیز بودند که به صورت همزمان طی روش‌های کولپوسوپانسیون برج (۱۵۷ بیمار) یا نوار ترانسواژینال (۱۰۵ بیمار) ترمیم شدند.

یافته‌ها: از ۱۲۶ بیماری که تحت عمل نوار ترانسواژینال قرار گرفتند، ۱۱۹ بیمار (۹۴٪) در ماه ۶ و ۳۶ بیمار (۵٪) در ماه ۱۲ خشک بودند. از ۱۵۷ بیماری که تحت عمل کولپوسوپانسیون برج قرار گرفتند، ۱۵۶ بیمار (۹۹٪) در ماه ۶ و ۱۵۳ بیمار (۹۷٪) در ماه ۱۲ خشک بودند. مقایسه این دو روش جراحی حاکی از اختلافی معنی‌دار در نتایج به دست آمده، به ویژه در پیگیری ماه ۱۲ داشت ($P < 0.05$). میزان موفقیت ترمیم همزمان سیستوسل در ۱۵۷ بیمار گروه کولپوسوپانسیون برج ۱۰۰٪ و در ۱۰۵ بیمار گروه نوار ترانسواژینال ۹۳٪ بود.

نتیجه‌گیری: با توجه به نرخ شکست بالاتر روش نوار ترانسواژینال در مطالعه حاضر توصیه می‌شود در ترمیم بی اختیاری ادرار فشاری از روش کولپوسوپانسیون برج استفاده گردد؛ با این مزیت که طی آن جراح می‌تواند به طور همزمان سیستوسل‌های شدید را ترمیم نماید.

واژگان کلیدی: بی اختیاری ادرار فشاری، کولپوسوپانسیون برج، نوار ترانسواژینال، سیستوسل.

Mixed urinary incontinence و مرکب (urinary incontinence)

بی اختیاری ادرار فشاری به خروج ناخواسته ادرار (incontinence) (incontinence) به دنبال فعالیت، عطسه یا سرفه اطلاق می‌گردد (۲).

مجرای ادرار در زنان توسط بافت واژن قدامی، فاشیای اندوپلیک، فاشیای آرکوس تندینوسی لگن و عضلات لوانور آنی حمایت می‌شود (۳). هر گونه نقص و تغییر در این سامانه پشتیبان به بی اختیاری ادرار فشاری منجر می‌گردد. آسیب‌های ناشی از زایمان، بارداری، کشیدن سیگار، چاقی و افزایش سن جزو عواملی هستند که در ایجاد این تغییرات نقش دارند (۴).

مقدمه

بی اختیاری ادرار عارضه شایع پزشکی است و از آن به عنوان یکی از عوامل تاثیرگذار بر کیفیت زندگی یاد می‌شود (۱) که می‌تواند به مشکلات اجتماعی، شرعی، بهداشتی، خانوادگی و زناشویی بیانجامد. بی اختیاری ادرار انواع متفاوتی دارد: بی اختیاری ادرار فشاری (Stress urinary incontinence)، اضطراری (Urge

آدرس نویسنده مسئول: تهران، ده دانشگاه آزاد اسلامی، واحد پزشکی تهران، دکتر کرامت دهقانی

(email: keramatdehghani@yahoo.com)

تاریخ دریافت مقاله: ۹۲/۴/۱۵

تاریخ پذیرش مقاله: ۹۲/۱۲/۷

بی اختیاری ادرار فشاری بیماران با استناد به مقیاس استامی (۸) از نظر شدت به سه گروه درجه‌بندی می‌شد: گروه I بی اختیاری فشاری در حالت ایستاده، گروه II بی اختیاری فشاری در حالت نشسته و گروه III بی اختیاری فشاری در حالت درازکش.

اطلاعات بیماران ثبت شده و چگونگی عمل به آنها توضیح داده می‌شد. تخصیص نوع عمل جراحی به صورت نیمه‌تصادفی انجام می‌گرفت. بیمارانی که به دلیل هزینه بالا قادر به تهیه نوار نبوده و یا دارای سیستوسل شدیدتری بودند که باید به صورت همزمان درمان می‌شد، تحت عمل برج قرار می‌گرفتند. در این مطالعه، از مجموع ۲۸۳ بیمار، ۲۶۲ نفر سیستوسل همزمان داشتند و طی معاینه واژینال مشخص گردید که همگی دارای نقص جانبی هستند. این بیماران با استناد به مقیاس بادن-والکر (۹) به دو گروه خفیف (درجات I و II) و شدید (درجات III و IV) تقسیم شدند. انواع خفیف را روش TVT (۱۰۵ نفر) و انواع شدید با روش برج (۱۵۷ نفر) تحت عمل جراحی قرار گرفتند.

پیش از عمل آزمایشات معمول شامل شمارش سلولی (CBC)، آنالیز ادراری (U/A)، کشت ادرار (U/C)، ازت اوره خون (BUN)، کراتینین (Cr) و تست‌های انعقادی، همچنین سونوگرافی از کلیه‌ها، حالب‌ها، مثانه به دو صورت پر و خالی، و لگن و ضمائم آن انجام می‌شد. در ضمن ۱-۲ واحد خون ایزوگروپ ذخیره می‌شد. هر چند همه بیماران مورد بررسی-های اورودینامیک قرار نگرفتند، ولی سیستوکوبی و آزمون مارشال-مارکتی (انحراف گردن مثانه با دست هنگام فشار یا سرفه برای اطمینان از وجود بی اختیاری ادرار فشاری) در ۲۷۱ بیمار انجام شد که در ۲۶۳ مورد نتیجه آزمون مثبت بود. در بقیه بیماران به دلیل چاقی یا عدم وضعیت مناسب، آزمون قابل ارزیابی نبود.

از ۱۲۶ بیمار گروه TVT، ۶۷ نفر توسط متخصص زنان و ۵۹ نفر توسط اورولوژیست جراحی شدند. همه ۱۵۷ بیمار گروه برج توسط اورولوژیست جراحی شدند. در این گروه به صورت همزمان ۱۷ مورد هیستوتومی شکمی و ۲۱ مورد انسداد لوله انجام گرفت.

بیماران هر دو گروه به فاصله ۶ ماه و ۱۲ ماه پس از عمل از نظر بی اختیاری ادرار فشاری مورد معاینة مجدد قرار گرفتند. داده‌های به دست آمده با استفاده از نرم‌افزار SPSS نسخه ۱۴ آزمون‌های آنژوژن، ویلکاکسون و کای دو و سطح معنی‌داری ۰/۰۵ تحلیل شدند.

بی اختیاری ادرار فشاری به دو روش غیرجراحی و جراحی درمان می‌شود. درمان‌های جراحی بی اختیاری ادرار فشاری معمولاً شامل افزایش مانع در مقابل خروج ادرار است که یا از طریق تعیق گردن مثانه به وضعیت اصلی خود انجام می‌گیرد و یا با ایجاد یک بستر که مجرای ادرار هنگام فشار در مقابل آن فشرده می‌گردد (۵). در روش کولپوسوپانسیون برج، بخیه‌هایی میان سطح داخلی دیواره واژن و مجرأ زده شده و به لیگامان کوپر وصل می‌شود و به این ترتیب دیواره واژن و به شکل غیرمستقیم مجرای ادرار معلق می‌گردد (۶). در روش برج امکان ترمیم همزمان سیستوسل‌های با درجات بالا وجود دارد (۷).

روش‌های سباباورترال اسلینگ برای درمان بیمارانی ابداع شده‌اند که یا بی اختیاری ادرار فشاری راجعه دارند و یا از انواع شدید بی اختیاری ادرار فشاری رنج می‌برند. در این روش مجرای ادرار توسط یک نوار به ساختارهای مختلف در دیواره شکم یا فضای رتروپوپیک وصل می‌شود (۶). روش اسلینگ به دو شیوه مختلف انجام می‌گیرد: نوار ترانس واژینال (TVT) و نوار ترانس اوپتوراتور (TOT). مطالعه حاضر برای مقایسه نتایج دو شیوه جراحی برج و اسلینگ به روش TVT در بانوان مبتلا به بی اختیاری ادرار فشاری انجام گرفت.

مواد و روشها

این مطالعه از نوع تجربی-کاربردی است. در طول سال‌های ۱۳۷۲ الی ۱۳۹۱، از میان بیماران مراجعه کننده به درمانگاه زنان و اورولوژی بیمارستان‌های امیرالمؤمنین جوادیه تهران (واحد پزشکی دانشگاه آزاد اسلامی)، بازکیاگوراب لاهیجان و شهید چمران بروجرد، تعداد ۲۸۳ بیمار زن که از بی اختیاری ادرار فشاری رنج می‌برند انتخاب شدند. تشخیص بر اساس شرح حال کامل بیمار و معاینه فیزیکی انجام می‌گرفت. از بیماران درخواست می‌شد تا سرفه کرده و پاسخ دهنده که آیا طی ۱۰-۱۵ ثانیه احساس خیسی می‌کنند. در ضمن از عدم وجود مثانه نوروزنیک و دفرمیتی‌های ستون فقرات اطمینان حاصل می‌شد. تنها معیارهای ورود به مطالعه متأهل بودن، زایمان قبلی و ابتلا به بی اختیاری ادرار فشاری بود. با این حال بانوانی که عفونت ادراری و مشکلات ستون فقرات از جمله جراحی ستون فقرات داشتند و یا از داروهای نورولپتیک و سایکوتیک استفاده می‌کردند، از مطالعه خارج می‌شدند.

۱۵۶ نفر (۹۹٪) در ماه ۶ و ۱۵۳ نفر (۹۷٪) در ماه ۱۲ خشک بودند و به دنبال فشار دچار ریزش ادرار نمی‌شدند (جدول ۳). مقایسه میزان موفقیت ترمیم بی‌اختیاری ادرار فشاری در دو گروه کولپوسوپانسیون برج و TVT با استفاده از آزمون های χ^2 زوجی، ویلکاکسون و کای دو، اختلاف معنی‌داری را بین دو گروه هم در ماه ۶ و هم در ماه ۱۲ پس از جراحی نشان داد ($p < 0.05$). در مجموع از ۷۴ بیماری (در هر دو گروه) که بی‌اختیاری اضطراری داشتند، فقط ۱۳ بیمار (۱۷٪) بهبود یافتند و در ۵۹ بیمار این عارضه با جراحی برطرف نشد؛ این بیماران دارو دریافت کردند.

در طول جراحی سوند فولی و درن لوله‌ای گذاشته شده و ۴۸ ساعت بعد از جراحی بیرون کشیده می‌شد. پس از درآوردن سوند، ۱۵ بیمار در گروه TVT و ۱۷ بیمار در گروه برج دچار احتیاط ادرار یا عدم تخلیه کافی شدند که این عارضه با سوندناز متناوب پس از ۳-۷ روز برطرف گردید. در هیچ‌کدام از بیماران دو گروه تب ثبت نشد. بیماران TVT روز بعد از جراحی و بیماران برج روز دوم یا سوم پس از جراحی مرخص می‌شدند. عارضه خاصی در هیچ‌کدام از دو گروه مشاهده نشد.

در تمامی بیماران گروه برج که به شکل همزمان سیستوسل داشتند (۱۵۷ نفر)، ترمیم سیستوسل با موفقیت انجام گرفت (۱۰۰٪)، اما از ۱۰۵ بیمار گروه TVT که به صورت همزمان دچار سیستوسل بودند، ترمیم میزان موفقیت ترمیم موفقیت‌آمیز بود (نمودار ۱). مقایسه میزان موفقیت ترمیم سیستوسل با استفاده از آزمون‌های χ^2 زوجی، ویلکاکسون و کای دو، نشان از اختلاف معنی‌دار بین دو گروه داشت ($p < 0.05$).

نمودار ۱. سیستوسل همزمان با بی‌اختیاری ادرار فشاری در دو گروه برج و TVT، پیش و پس از عمل

یافته‌ها

۲۸۳ بیمار با بازه سنی ۲۶ تا ۶۵ سال و میانگین ۴۵/۵ سال بررسی شدند. توزیع شدت بی‌اختیاری ادرار فشاری در دو گروه برج و TVT در جدول ۱ نشان داده شده است.

جدول ۱. توزیع درجه بی‌اختیاری ادرار فشاری در گروه‌های برج و TVT

درجه بی‌اختیاری	مجموع	گروه TVT	گروه برج
درجه I	۱۷۷ (۶۲٪)	۷۷ (۲۷٪)	۱۰۰ (۳۵٪)
درجه II	۸۲ (۲۹٪)	۳۰ (۱۰٪)	۵۲ (۱۸٪)
درجه III	۲۴ (۸٪)	۱۹ (۶٪)	۵ (۱٪)

از مجموع ۲۸۳ بیمار، ۷۴ نفر (۲۶٪) همراه با بی‌اختیاری فشاری، بی‌اختیاری اضطراری نیز داشتند. همچنین، ۱۳۷ بیمار (۴۸٪) سابقه یک یا چند سزارین، ۲۱ بیمار (۷٪) سابقه هیستروکتونی و ۲۱ بیمار (۷٪) سابقه جراحی کولپورافی قدامی را ذکر کردند؛ از این تعداد ۵۷ بیمار پیش از کولپورافی قدامی را نیز دچار بی‌اختیاری بودند که ۸ نفر از آنان برای مدت کوتاهی بهتر شده ولی مجدداً دچار بی‌اختیاری ادرار فشاری شده بودند. از مجموع کل بیماران، ۱۴۷ نفر سابقه فشار خون بالا یا دیابت را ذکر کردند که تحت درمان دارویی بودند؛ همچنین ۱۱ بیمار سابقه هیپرتیروئیدی و ۴ بیمار سابقه هیپوتیروئیدی داشته و دارو مصرف می‌کردند. از مجموع ۲۸۳ بیمار، ۱۵ نفر چاق بودند ($BMI > ۲۵$) (جدول ۲).

جدول ۲. فراوانی سابقه بیماری و جراحی در بیماران مورد مطالعه

سابقه جراحی	سابقه بیماری
سزارین	فشار خون بالا یا دیابت
کولپورافی قدامی	۱۴۷ (۵۱٪)
هیستروکتونی	۱۱ (۴٪)
سابقه بیماری	هیپرتیروئیدی
هیپوتیروئیدی	۴ (۱٪)
چاقی	۱۵ (۵٪)
بی‌اختیاری ادرار اضطراری	۷۴ (۲۶٪)

از ۱۲۶ بیمار گروه TVT، ۱۱۹ بیمار (۹۴٪) در ماه ۶ و ۶۳ بیمار (۵٪) در ماه ۱۲ خشک بودند و از ۱۵۷ بیمار گروه برج،

در تحقیق دراهورادوا و همکاران، ۱۳۹ زن مبتلا به بی اختیاری ادرار فشاری در دو گروه کولپوسوپانسیون برج (۶۰ بیمار) و اسلینگ (TVT) (۷۹ بیمار) مورد عمل جراحی قرار گرفتند. آنها از پرسشنامه شاخص کیفیت زندگی (IQOL)، پیش از عمل و ۳ و ۱۲ ماه پس از عمل استفاده کرده و متوجه شدند که شیوه برج در ۹۸٪ و روش اسلینگ (TVT) در ۹۴٪ موارد، کیفیت زندگی بیماران را بهبود بخشیده است (۱۴). نتایج مطالعه حاضر با تحقیق دراهورادوا و همکاران وی مطابقت دارد. عوارض ذکر شده در مطالعه دارهودا (شامل عود بی اختیاری فشاری، بی اختیاری اضطراری، مشکلات ادرار کردن) در پیگیری ۳ ماهه و ۱ ساله حاکی از عوارض بیشتر در روش برج بود.

در مطالعه دیگری که توسط بای و همکاران وی بر ۹۲ بیمار مبتلا به بی اختیاری ادرار فشاری با سه روش کولپوسوپانسیون برج (۳۳ نفر)، پوبوواژینال اسلینگ (۲۸ نفر) و TVT (۳۱ نفر) انجام گرفت، نرخ بهبودی روش پوبوواژینال اسلینگ در پیگیری ماه ۱۲ به صورت معنی داری بالاتر بود ولی تفاوتی میان دو روش دیگر مشاهده نشد (۱۵). در مطالعه مارتینز و همکاران وی در اسپانیا، ۴۹ زن مبتلا به بی اختیاری ادرار فشاری در دو گروه ۲۴ و ۲۵ نفره به ترتیب تحت عمل های جراحی TVT و برج قرار گرفتند. بیماران پیش از جراحی و ۶ ماه، یک سال و ۳ سال پس از جراحی، با استفاده از شاخص شدت بی اختیاری (ISI) و پرسشنامه تاثیر بی اختیاری (IIQ) ارزیابی شدند. مارتینز و همکاران وی TTV را در کوتاه مدت و بلند مدت همانند کولپوسوپانسیون برج گزارش کردند (۱۶). در این مطالعه تفاوتی از لحاظ عوارض جراحی بین دو گروه مشاهده نشد.

در مطالعه دیگری، سند و همکاران وی ۳۶ زن را در دو گروه ۱۹ نفره برج و ۱۷ نفره ساب او تراال اسلینگ جراحی کرده و تفاوت معنی داری را در نرخ بهبودی پس از ۳ ماه نیافتدند (۱۷). عارضه گزارش شده در این مطالعه محدود به ۱ مورد سیستوتومی در گروه برج بود که حین عمل شناسایی و ترمیم شد.

شاید نبود تفاوت در نرخ بهبودی روش های برج و اسلینگ در سه مطالعه اخیر ناشی از تعداد کم بیماران نسبت به مطالعه ما باشد. با این حال مطالعاتی نیز وجود دارند که بر تاثیر بهتر روش اسلینگ در درمان بیماران تاکید کرده اند؛ از جمله در مطالعه آلبو و همکاران وی، ۶۵۵ بیمار مبتلا به بی اختیاری ادرار فشاری تحت عمل جراحی کولپوسوپانسیون برج (۳۲۹ بیمار) و شیوه اسلینگ (۳۲۶ بیمار) قرار گرفته و پس از ۲۴

جدول ۳. فراوانی خشکی بیمار در ماههای ۶ و ۱۲ در گروه های

در ماه ششم	۱۱۹ (٪۷۳)	۱۵۶ (٪۹۹)	خشکی
در ماه دوازدهم	۶۳ (٪۵۰)	۱۵۳ (٪۹۸)	گروه برج
			مجموع
۲۷۵ (٪۹۷)	۱۱۹ (٪۷۳)	۱۵۶ (٪۹۹)	گروه TTV

بحث

به دلیل شیوع بالای بی اختیاری ادرار فشاری و تاثیر آن بر کیفیت زندگی زنان، درمان این عارضه از زمان های دور مورد توجه قرار گرفته و روش های جراحی متعددی برای درمان آن معرفی شده اند.

شیوه جراحی کولپوسوپانسیون برج برای اولین بار در سال ۱۹۶۱ معرفی شد (۱۰) و هنوز با تغییراتی به صورتی گسترده برای درمان جراحی زنان مبتلا به بی اختیاری ادرار فشاری مورد استفاده قرار می گیرد. لایپیتن و همکاران وی ۵۳ آزمون مختلف را که در مجموع ۵,۲۴۴ خانم را با روش کولپوسوپانسیون برج جراحی کرده بودند بررسی کرده و نرخ درمان کلی را بین ۶۸٪ و ۸۸٪ یافتند. در ضمن نرخ کلی درمان را حدود ۹۰٪ برای سال اول و ۹۰٪ بعد از پنج سال گزارش کردند (۱۱).

اما اگرچه اولین جراحی اسلینگ در سال ۱۹۰۷ انجام گرفت، نوار ترانس واژینال (TVT) شیوه ای نسبتاً جدید بوده و در سال ۱۹۹۶ معرفی شد (۱۲). نرخ درمان روش های اسلینگ بین ۷۰ تا ۱۰۰٪ ذکر شده است (۱۳).

در مطالعه حاضر، ۲۸۳ بیمار زن مبتلا به بی اختیاری ادرار فشاری در طول سال های ۱۳۷۲ تا ۱۳۹۱ تحت دو عمل جراحی برج و TVT قرار گرفتند. گروه برج مشتمل بر ۱۵۷ نفر و گروه TVT مشتمل بر ۱۲۶ نفر بودند. پیگیری ۶ ماهه و یک ساله، بهبودی به ترتیب ۱۵۶ نفر (٪۹۹.۴) و ۱۵۳ نفر (٪۹۷.۵) را در گروه برج و ۱۱۹ نفر (٪۹۴.۴) و ۶۳ نفر (٪۵۰) را در گروه TVT نشان داد. مقایسه این دو روش جراحی حاکی از اختلافی معنی دار در نتایج به دست آمده، به ویژه در پیگیری ماه ۱۲ داشت (p < 0.05). در ضمن از ۲۶۲ خانمی که سیستوسل همزمان داشتند، ۱۵۷ بیمار در گروه برج و ۱۰۵ نفر در گروه TVT جای گرفته و به صورت همزمان ترمیم شدند. ترمیم این عارضه در گروه برج در همه بیماران (٪۱۰۰) و در گروه TVT در ۹۸ بیمار (٪۹۳.۳) موفقیت آمیز بود.

مطالعات گوناگونی برای مقایسه شیوه های برج و اسلینگ انجام شده است از آن جمله می توان به مطالعات زیر اشاره کرد.

هرچند باید توجه کرد که مقایسه مطالعاتی که از روش‌های مختلف جراحی برای ترمیم بی‌اختیاری ادرار فشاری استفاده می‌کنند، به دلیل تفاوت در طراحی پژوهش، جامعه آماری، تعاریف و انواع بی‌اختیاری و نیز ارزیابی عوامل مختلف دشوار می‌باشد (۱۹).

به نظر می‌رسد برای مطالعات آینده می‌توان از آزمون‌های اورودینامیک پیش و پس از عمل برای تعیین دقیق‌تر نرخ بهبودی سود برد و یا از پرسشنامه‌های ارزیابی کیفیت زندگی استفاده کرد تا تاثیر روش‌های جراحی را بر درمان بیماران مبتلا به بی‌اختیاری ادرار فشاری بهتر مشخص کرد. پیگیری‌های طولانی‌تر و حجم نمونه بیشتر نیز در شناسایی شیوه‌های جراحی مناسب‌تر مفید خواهد بود.

ماه مشاهده گردید که نرخ موفقیت در بیماران گروه اسلینگ بیشتر از بیماران گروه برج بود. هر چند عوارض پس از عمل در گروه اسلینگ بیش از گروه برج بود (۱۸). علی‌رغم این تفاوت در نرخ‌های گزارش شده بهبودی، مطالعه حاضر هنوز روش کولپوسوسپانسیون برج را به چند دلیل روشنی موفق در ترمیم بی‌اختیاری ادرار فشاری می‌داند. این روش پیچیده نیست و زمان زیادی صرف آن نمی‌شود، همزمان می‌توان سیستوسل‌های شدید را ترمیم کرد و مهم‌تر آنکه جراحی از ناحیه رتروپریتوان انجام گرفته و شکم باز نمی‌شود که خود عوارض پس از عمل را به میزان زیادی TTV کاهش می‌دهد. از این رو با توجه به هزینه بالای روش ما روش برج را برای جراحی بی‌اختیاری ادرار فشاری توصیه می‌کنیم.

REFERENCES

1. Schultz SE, Kopec JA. Impact of chronic conditions. *Health Rep* 2003; 14: 41–53.
2. Abrams P, Cardozo L, Fall M, Griffiths D, Rosier P, Ulmsten U, et al. The standardisation of terminology of lower urinary tract function: report from the Standardisation Sub-committee of the International Continence Society. *Neurourol Urodyn* 2002; 21: 167-78.
3. Carpenter DA, Visovsky C. Stress Urinary Incontinence: A Review of Treatment Options. *AORN J* 2010; 91: 471-78.
4. Luber KM. The definition, prevalence, and risk factors for stress urinary incontinence. *Rev Urol* 2004; 6: S3-9.
5. Morley R, Nethercliff J. Minimally invasive surgical techniques for stress incontinence surgery. *Best Pract Res Clin Obstet Gynaecol* 2005; 19: 925-40.
6. Robert M, Farrell SA, Easton WA, Epp A, Flood CG, Girouard L, et al. Choice of Surgery for Stress Incontinence. *J Obstet Gynaecol Can* 2005; 27: 964-80.
7. Brubaker L, Cundiff GW, Fine P, Nygaard I, Richter HE, Visco AG, et al. Pelvic floor disorders network. Abdominal sacrocolpopexy with Burch colposuspension to reduce urinary stress incontinence. *N Engl J Med* 2006; 354: 1557-66.
8. Stamey TA. Urinary Incontinence in the female: stress incontinence. In: Harrison JH, Gittes RF, Perlmutter AD, Eds. *Campbell's urology*. 4th ed. Philadelphia: WB Saunders; 1979. P.2272–93.
9. Baden WF, Walker TA, Lindsey JH. The vaginal profile. *Tex Med* 1968; 64: 56-59.
10. Burch JC. Urethrovaginal fixation to Cooper's ligament for correction of stress incontinence, cystocele, and prolapse. *Am J Obstet Gynecol* 1961; 81: 281-90.
11. Lapitan MC, Cody DJ. Open retropubic colposuspension for urinary incontinence in women. *Cochrane Database Syst Rev* 2012; 13; 6: CD002912.
12. Zakri RH, Patel AK, John BS, Shrotri NC. Intravesical tension-free vaginal tape removal: is there a single solution? *ISRN Urol* 2011; 2011: 343850.
13. Molden S, Luente V, Mastropietro MA. Glob. libr. Women's med., (ISSN: 1756-2228) 2008; DOI 10.3843/GLOWM.10068.
14. Drahoradova P, Masata J, Martan A, Svabik K. Comparative development of quality of life between TTV and Burch colposuspension. Proceedings of the International Continence Society (34th Annual Meeting) and the International UroGynecological Association, 23-27 August, 2004, Paris. 2004: Abstract number 278.
15. Bai SW, Sohn WH, Chung DJ, Park JH, Kim SK. Comparison of the efficacy of Burch colposuspension, pubovaginal sling, and tension-free vaginal tape for stress urinary incontinence. *Int J Gynaecol Obstet* 2005; 91: 246–51.
16. Tellez Martinez-Fornes M, Fernandez Perez C, Fouz Lopez C, Fernandez Lucas C, Borrego Hernando J. A three year follow-up of a prospective open randomized trial to compare tension-free vaginal tape with Burch colposuspension for treatment of female stress urinary incontinence. *Actas Urol Esp*. 2009; 33: 1088–96.

17. Sand PK, Winkler H, Blackhurst DW, Culligan PJ. A prospective randomized study comparing modified Burch retropubic urethropexy and suburethral sling for treatment of genuine stress incontinence with low-pressure urethra. *Am J Obstet Gynecol* 2000; 182: 30–34.
18. Albo ME, Richter HE, Brubaker L, Norton P, Kraus SR, Zimmern PE, et al. Burch colposuspension versus fascial sling to reduce urinary stress incontinence. *N Engl J Med* 2007; 356: 2143–55.
19. Hajjar RR. Psychosocial impact of urinary incontinence in the elderly population. *Clin Geriatr Med* 2004; 20: 553–64.

Archive of SID